

Peter Musevski je v svoji igralski karieri nanizal številne vloge v filmu in gledališču, zadnjih sedem let tudi na odru Prešernovega gledališča. Za svoje igralske dosežke je prejel že številne nagrade, za njegov prispevek slovenskemu filmu in gledališču v zadnjem obdobju pa bo v nedeljo prejel nagrado Prešernovega sklada.

Hitro začetim značaje

PETER MUSEVSKI, GLEDALIŠKI IN FILMSKI IGRALEC

IGOR KAVČIČ

Ko sva se dogovarjala za intervju in sem vas poklical v gledališče, ste rekli, da ste še na projekciji filma? Mar niste sredi vaj za Cankarjeve Hlapce?

"Saj, ogled filma je sodil v priprave na Cankarjeve Hlapce, ki jih bo režiral Matjaž Berger. Moram reči, da sem Matjaža doslej poznal zgolj od daleč, "na živ'jo", zdaj, ko se vsakodnevno srečujemo na vajah, pa sem neverjetno presečen, ko opažam, za kako duhovitega in načitanega človeka gre. Že prve dni vaj sem imel neverjetno podoben občutek, kot da bi sedel v predavalnici Filozofske fakultete na predavanju iz filozofije pri kakšnem Slavoju Žižku. Matjaža Bergerja je pravi užitek poslušati. Vsem nam je jasno, da v tej fazi priprav predvsem nabiramo neke vrste referenčni material za nadaljnje delo. Matjaž nam odpira probleme Cankarjevih Hlapcev iz različnih, tako literarnih kot filozofskih stališč. Videli smo tudi posnetke uprizoritev Hlapcev, ki jih je pred leti režiral Mile Korun, in tiste Dušana Jovanoviča, danes pa smo si za posladek ogledali še film *Društvo mrtvih pesnikov* Petra Weira. Zakaj? V Hlapcih so dejansko podobni liki in odnosi med njimi, v središču pozornosti je šolski sistem, skozi katerega se kažejo moč oblasti, represija nad študenti in njihov upor proti njej. Še sedaj sem pod vtisom filma, vaje in besed, izgovorjenih po ogledu. Včasih tako človek pomisli, kako lep poklic ima. Zadnjič sem videl gospo, ki je beračila na mostu, jaz pa sem šel gledat Koruno-

"Po značaju sem človek, ki ne teka naokrog, kadar pride v veliko mesto, ampak se usede dol in čaka, da gre mesto okrog njega."

Če potegnem analogijo z vašimi filmskimi vlogami, vas v Hlapcih nedvomno čaka vloga Jermana?

"Ha, ha. Nobeden iz ekipe še ne ve, katero vlogo bo imel. Do nadaljnjega je to še skrivnost. Zasedba bo zelo velika, saj je angažiran celoten ansambel Prešernovega gledališča, plus gostujoči igralci."

V Prešernovo gledališče ste prišli natanko pred sedmimi leti iz novogoriškega gledališča. Mimo Ljubljane, čeprav ste Ljubljančan. Z ene periferije na drugo. Če danes pogledate nazaj, ste s selitvijo v Kranj dobili to, kar ste pričakovali?

"Iz Nove Gorice sem bil na neki način prisiljen oditi. Rodil se mi je drugi otrok in sem želel nekoliko bolj sodelovati pri njegovem odraščanju. Da ne bi bil zgolj "otac na službenom putu". Je pa res, da sem imel tudi v mislih kranjsko gledališče, saj sem v Novi Gorici pogrešal manjši oder, komorne predstave z zgolj nekaj igralci."

jaz pa sem šel gledat Korunove Hlapce ... No, vse ima svoj namen. To je začetek, čez nekaj dni pa se bo potrebno spustiti po strmini Petelinjega grebena v Kitzbühlu."

Torej nas na marčevski premieri najbrž čakajo precej neobičajni Hlapci?

"Berger ni režiser, ki bi delal Cankarja na običajen način. Čemu sploh? Pred časom sem na televiziji gledal neko staro še "črno-belo" uprizoritev, se mi zdi, da celjskega gledališča. To ponavlja danes ne bi imelo nobenega smisla."

No, v Kranju je vse skupaj en sam manjši oder, drugega tako nimamo ...

"Tudi kot gledalec, kaj šele igralec, na velikih odrih in v spektakelskih predstavah nikoli nisem našel stika z dogajanjem. Tako je beseda dala besedo in vse skupaj je bilo takrat videti kot nekakšen nogometni transfer. Spomnim se, to so bili še časi, ko sta me Marinka Poštrak in Borut Veselko povabila v kitajsko restavracijo, kjer smo se dogovorili za moj prihod v Kranj. Kar se tiče dela in medsebojnih odnosov v gledališču, sem zelo zadovoljen. Imam občutek, da se v teatru znotraj igralske ekipe razumemo vedno bolj. V teh recesijskih časih smo še bolj stopili skupaj, še bolj smo delavni in povezani med seboj. Mogoče tudi iz nekega strahu, da se bo kaj hudega zgodilo, ne vem. Umetniška vodja Marinka Poštrak izjemno dobro vodi repertoarno politiko, kar se vidi tako po nagradah, ki jih dobivamo na različnih festivalih, kot po kvalitetnih režiserjih, ki ji jih uspe pripeljati, in se ti vedno znova radi vračajo v Kranj."

Ne glede na to, da gre v Kranju za drugačno gledališko občinstvo, kot ga ima recimo ljubljanska Drama ...

"Mislim, da Marinka spretno krmari med nečim, za kar bi lahko rekli, da je za množico, in nečim, za kar bi lahko rekli, da je bolj zahtevno in da je pomembno tudi za širši gledališki prostor."

V teh letih ste zbrali številne vloge, glede na to, da gre za majhno gledališče, ste igrali tako rekoč v vsaki drugi predstavi, nekje sem prebral, da ste bili ves ta čas ključni nosilec repertoarja ... Je to za igralca breme ali prednost?

"Vzrokov za to je najbrž več. Sem v letih, za katera je napisano veliko dramskih likov, igrali smo prave gledališke komade, imeli režiserje, ki so me videli v posameznih vlogah, drži pa, da je tudi ansambel majhen in je potrebno v sezoni odigrati kar nekaj vlog. Ne vem, najbrž gre tudi za splet naključij, da sem imel priložnost igrati zahtevne vloge. Nikoli nisem bil tak, da bi na kakoli vplival. Po značaju sem človek, ki ne teka naokrog, kadar pride v veliko mesto, ampak se usede dol in čaka, da gre mesto okrog njega. Najbrž sem imel tudi srečo, da sem lahko ustvaril igralski opus, ki ga v ljubljanski Drami ali MGLzagotovo ne bi mogel."

Norec v Shakespearovem Kralju Learu, Jean v Strindbergovi Gospodični Juliji, Jör-

gen Tesman v Ibsenovi Heddi Gabler, Oswald Kogler v Prečkanju avtoceste ali Zgodbi o zlati ribici Jaana Tätteja so le nekatere izmed zelo raznolikih vlog, ki ste jih odigrali v zadnjih letih, da ne omenjam vaših filmskih vlog, kjer v vaših likih na neki način prepoznamo tudi nekakšno slovensko realnost ...

"Ljudje imamo tako ali tako več plasti v sebi. Tak občutek imam, ko gledam ljudi, ki gojijo neki svoj značaj, za katerim vseskozi trdno stojijo in ga neprestano predstavljajo. Zase pa imam občutek, da sploh še nisem našel nekega svojega karakterja. Najbrž zato, ker zelo rad vstopam v različne vloge. Mogoče imam v sebi neko empatijo, da hitro, vsaj površinsko, začutim druge značaje. Tega si sicer ne znam razlagati, ampak takoj dobim neko nit, ki me poveže s posameznim likom, na katerem potem delam, da je ta čim bolj živ. In gledališče je prav to, da imam opravka z različnimi liki, značaji, avtorji, ansambel je majhen in ne moreš delati filmskega castinga. Vzeti moraš lik, ki ti je namenjen, in se z domišljijo in s pomočjo režiserjev in dramaturgov potopiti vanj. V filmu pa imaš opravka s slovenskimi liki iz sedanjosti. Ti so nam nekako bližji, mar ne."

Se vam zdi, da so filmske vloge zmeraj bolje opažene, čemur sledijo tudi nagrade, medtem ko je posebej v manj-

šem gledališču, kot je kranjsko, težko prodreti ...

"Odkvisno od žirije. Ne bom pozabil, ko sem na Boršnikovem srečanju sodeloval v dveh dobrih vlogah v dveh odličnih predstavah. Ko sem prebral sestavo komisije, se zelo dobro spomnim, da sem si rekel, kot nekoč Tito: "Ja ne priznajem ovaj sud." Z leti spoznaš to sretno in že na obrazu veš, kam so nagnjeni, ali so larpurlartisti ali pa cenijo neko iskrenost v igri."

Pa vendar, na filmskem področju ste dobili številne nagrade na festivalih v Sarajevu, Bratislavi, Valencii, pa tudi gledališke, Severjevo nagrado, stanovsko nagrado ZDUS in ni razloga, da bi niz končali ...

"Kaj vem. Človek nikoli ne ve, kaj se bo zgodilo naslednjo sekundo, kaj šele v malo daljši sekundi."

Si kdaj ogledate podelitev Prešernovih nagrad in nagrad Prešernovega sklada?

"Vsaka televizija ima daljinski upravljalnik in lagal bi, če ne bi priznal, če sem ta dan že doma in, če je televizija vključena, pritisnem tudi na podelitev, če ne drugega pogledam, kakšna je režija podelitve, če je živahno tako, kot predlani s Šugmanom in Škofom ..."

Letos boste zraven na kraju dogajanja?

"Bom. Dobil sem posebno povabilo, naj pridem v Cankarjev dom na podelitev."

Peter Musevski v času in prostoru, ko pridejo na vrsto Cankarjevi Hlapci. / Foto: Gorazd Kavčič